Газрин хойрдгч искусственн дахуль нисдгән уурсна тускар

ТАСС-н сонъсхвр

1957 джилин ноябрин 3-д тәвгдсн газрин хойрдгч советск искусственн дахуль, апрелин 14 өрүн, атмосферин никт әнъгд орад, эвдрәд, нисдгән уурв. Ода бәәх зәнъгәр болхла, Малые Антильские арлмуд, Бразиль болн Атлантическ дала деегәр лоргшан-өмәран татгдсн агъарин хаалгъар дахулин зәрм әнъгснь цүврдж ундж.

Тавн сарас үлү цагин туршарт нисхләрн дахуль, атмосферин деерк әнъгд торврла харгъад, нислгънәннь мөрин параметриг соләд йовв (апогейин өндриг, эрглгънәннь цагиг болн н. ч.)

Келгдсн сольврмудин йовудиг хәләлгън болн дахулин нислгънә параметриг кемджәллгънә ик материалиг научн шинджллгън атмосферин деерк әнъгин никтин туск шин, чинртә медрл.авх эв-аргъ учрав.

Хойрдгч дахулин дөнъгәр, научн шишлнъ кемджәллгънә ик программ негдлә. Тер кемджәллгън Газрин иносфер даслгънур, космическ герл, радио дольгад тархагдлгъ кемджәллгънүр зөрүлгдцхәсмн, нань чигн зәрм геофизическ төрмүд түрүн эклдж хагългдсмн.

Дахуль дотр научн аппаратурла хамдан дамшлт үзүлгч адусн—„Лайка“ гидг нохата контейнер билә. Эн—космическ нислгънә бәәдлд адусн бийән ягъдж бәрдгиг шинджлдж болх эв-аргъ өгв.

Кемджәллгънә ашиг научн шинджллгънд болн хәләлгънд Советск Союзин олн-зүсн [illegible]ганизацс орулгдцхав. Газад[illegible]орн-нутгудин хәләдж-шинджллгънәс ирджәсн зәнъгс бас чинртә материалмуд болджав.

Эврәннь бәәсн цагиннь туршарт хойрдгч искусственн дахуль Газриг 2.370 шаху эргәд, 100 сай-гар километрт нисв.

Нарт делкән эркн газрмуд деегәр дахуль кесг-ол дакдж нисдж гарв. Газрин экваторин ташугъин 65 градусла әдл, орбитин ташугъин ик өнцг, тер эв-аргъиг учрав.

Советск дахулин авсн орбитин ташунь, нарт делкә деер әмтн бәәх газр болгънас хәләдж-шинджлх эв-аргъ учрав. Дахуль ик болсн учрар Газр деер бәәх улс цугъар [illegible]г үздж чадцхав.